

Pigułka wiedzy - jakie przepisy oświatowe będą obowiązywać od 1 września 2022.

Główne zmiany to oczywiście [nowy awans zawodowy nauczycieli](#). Ale nie brakuje również nowych rozwiązań związanych z [kształceniem uczniów z Ukrainy](#).

Co musi wiedzieć dyrektor na rok szkolny 2022/2023?

Omówienie zmian oświatowych od 1 września 2022

1. Zmiany w Karcie Nauczyciela 2022 – nowy awans zawodowy 2022

Od 1 września będą nadawane tylko dwa stopnie awansu zawodowego – nauczyciel mianowany i dyplomowany. Uzyskanie stopnia nauczyciela mianowanego będzie możliwe po 3 latach i 9 miesiącach pracy w szkole. A nauczyciela dyplomowanego – po co najmniej 5 latach i 9 miesiącach od dnia nadania stopnia nauczyciela mianowanego. Dotychczas nauczyciel z dniem zatrudnienia nabywał stopień awansu zawodowego stażysty. Po zmianach będzie on rozpoczynał pracę jako tzw. nauczyciel początkujący. Takiego nauczyciela zatrudnia się na podstawie umowy o pracę na czas określony na 2 lata szkolne. Szczegółowo nowy awans zawodowy omawiamy w artykule [Nowy awans zawodowy od A do Z](#)

[Awans na starych czy na nowych zasadach – 7 pytań i odpowiedzi](#)

[Mentor w nowym systemie awansu zawodowego nauczycieli – analiza zmian w Karcie Nauczyciela 2022](#)

Podstawa prawna: Ustawa z 5 sierpnia 2022 r. o zmianie ustawy – Karta Nauczyciela oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2022 r. poz. 1730).

2. Zmiany w Karcie Nauczyciela 2022 – godziny dostępności

Każdy nauczyciel w ramach tzw. zajęć statutowych będzie zobowiązany do dostępności w szkole w wymiarze określonym w ustawie. Tzw. godzina dostępności zostanie wprowadzona do Karty Nauczyciela jako ust. 2f art. 42 tej ustawy. Przepis ten nie ma jednak zastosowania do szkół niesamorządowych.

[Godziny dostępności w szkole – 7 pytań i odpowiedzi](#)

Podstawa prawna: Ustawa z 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz.U. z 2021 r. poz. 1762 ze zm.) – art. 42.

3. Nowe rozwiązania w zakresie nauki zdalnej

Zajęcia w szkołach, przedszkolach i placówkach oświatowych będą zawieszane w razie wystąpienia:

- zagrożenia bezpieczeństwa uczniów w związku z organizacją i przebiegiem imprez ogólnopolskich lub międzynarodowych,
- temperatury zewnętrznej lub w pomieszczeniach, w których są prowadzone zajęcia z uczniami, zagrażającej zdrowiu uczniów,
- zagrożenia związanego z sytuacją epidemiologiczną,
- innego nadzwyczajnego zdarzenia zagrażającego bezpieczeństwu lub zdrowiu uczniów.

Wprowadzono obowiązek przejścia na nauczanie zdalne w sytuacji, gdy zawieszenie zajęć zostało wprowadzone na okres **dłuższy niż 2 dni**. Wprowadzenie nauczania zdalnego powinno wtedy nastąpić **nie później niż w 3 dniu zawieszenia**. Obowiązek wprowadzenia nauki zdalnej będzie dotyczył więc nie tylko zawieszenia zajęć z powodu sytuacji epidemicznej.

[Zawieszenie zajęć, gdy brakuje opatu w szkole](#)

Podstawa prawna: Ustawa z 12 maja 2022 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2022 r. poz. 1116).

4. Zmiany w statutach – nowe zapisy o nauce zdalnej

Do ustawy Prawo oświatowe dodano nowy przepis (art. 125a), który m.in. wymaga wprowadzenia zmian do statutowych przedszkoli, szkół i placówek oświatowych dotyczących nauczania zdalnego. Przepisy dotyczące obowiązku wprowadzenia do statutu szkoły szczegółowych informacji związanych z organizacją zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość wchodzi w życie z 1 września 2022 r. Uchwała najczęściej wchodzi w życie z dniem jej podjęcia. Dopuszczalne jest jednak określenie w uchwale innego terminu wejścia w życie poprzez wskazanie precyzyjnego terminu (np. 1 września 2022 r.). Wówczas wchodzi ona w życie z określonym w uchwale dniem (vacatio legis). W tej sytuacji projekt zmiany statutu może być przygotowany przed 1 września

Podstawa prawna: Ustawa z 12 maja 2022 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2022 r. poz.1116) – art. 5 ust. 7.

5. Obowiązek zapewnienia wyżywienia uczniom

Od 1 września szkoły podstawowe, poprzez wprowadzenie do Prawa oświatowego art. 106a, będą zobowiązane do zapewnienia uczniom jednego gorącego posiłku w ciągu dnia i stwarzają im możliwość jego spożycia w czasie pobytu w szkole. Z prawnego punktu widzenia pozostaje bez znaczenia, w jaki sposób szkoła zorganizuje wyżywienie – czy poprzez własnych pracowników, czy też catering. Mimo różnej organizacji wyżywienia w szkole zasady odpłatności pozostają te same.

[Jak oszacować wartość zamówienia związanego z żywieniem uczniów od września 2022](#)

Podstawa prawna: Ustawa z 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (tekst jedn.: Dz.U. z 2021 r. poz. 1082 ze zm.) - art. 106a.

6. Nowy przedmiot – Historia i teraźniejszość

Nowy przedmiot historia i teraźniejszość będzie wprowadzany sukcesywnie w liceach ogólnokształcących, technikach i branżowych szkołach I stopnia. Pojawi się on w klasach I zamiast wiedzy o społeczeństwie – w roku szkolnym 2022/2023, a także w klasach starszych w kolejnych latach szkolnych. W przepisach przewidziano oczywiście nową podstawę programową dla tego przedmiotu.

[Historia i teraźniejszość – kwalifikacje wymagane od nauczycieli nowego przedmiotu](#)

7. 6 godzin języka polskiego dla uczniów z Ukrainy i inne

W odniesieniu do roku szkolnego 2022/2023 zaktualizowano przepisy dotyczące dodatkowych zajęć z języka polskiego. Dla uczniów będących obywatelami Ukrainy zajęcia te są prowadzone indywidualnie lub w grupach liczących nie więcej niż 15 uczniów, w wymiarze pozwalającym na opanowanie języka polskiego w stopniu umożliwiającym udział w obowiązkowych zajęciach edukacyjnych, **nie niższym niż 6 godzin** lekcyjnych tygodniowo.

Podstawa prawna: Rozporządzenie MEiN z 11 sierpnia 2022 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie organizacji kształcenia, wychowania i opieki dzieci i młodzieży będących obywatelami Ukrainy (Dz.U. z 2022 r. poz. 1711).

a) Zwiększanie liczby oddziałów

Możliwe zwiększenie liczby oddziałów przedszkolnego (o nie więcej niż 3 dzieci będących obywatelami Ukrainy) oraz oddziału klas I–III szkoły podstawowej o nie więcej niż 4 uczniów będących obywatelami Ukrainy. Przepis ten jest utrzymany w mocy z poprzedniego roku szkolnego.

Możliwe jest również funkcjonowanie oddziału integracyjnego lub specjalnego w przedszkolu lub w szkole, w tym także na zajęciach świetlicowych oraz w grupie w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym oraz specjalnym ośrodku wychowawczym oraz oddziałach łączonych w szkołach specjalnych ze zwiększoną liczbą dzieci lub uczniów niepełnosprawnych będących obywatelami Ukrainy.

Podstawa prawna: Rozporządzenie MEiN z 11 sierpnia 2022 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie organizacji kształcenia, wychowania i opieki dzieci i młodzieży będących obywatelami Ukrainy (Dz.U. z 2022 r. poz. 1711).

b) Niekłasyfikowanie ucznia oddziału przygotowawczego

Wyłączenie obowiązku klasyfikacji rocznej ucznia uczęszczającego do oddziału przygotowawczego, w przypadku gdy rada pedagogiczna uzna, że:

- nie zna on języka polskiego lub
- znajomość języka polskiego nie jest wystarczająca do nauki, lub

- gdy zakres realizowanych w szkole zajęć edukacyjnych uniemożliwia przeprowadzenie klasyfikacji rocznej tego ucznia.

W roku szkolnym 2022/2023 uczeń będący obywatelem Ukrainy uczęszczający do oddziału przygotowawczego nie będzie podlegał klasyfikacji śródrocznej – w przypadkach, gdy rada pedagogiczna uzna, że:

- uczeń nie zna języka polskiego lub znajomość przez ucznia języka polskiego jest niewystarczająca do korzystania z nauki lub
- zakres realizowanych w oddziale przygotowawczym zajęć edukacyjnych uniemożliwia przeprowadzenie klasyfikacji ucznia.

Podstawa prawna: Rozporządzenie MEiN z 11 sierpnia 2022 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie organizacji kształcenia, wychowania i opieki dzieci i młodzieży będących obywatelami Ukrainy (Dz.U. z 2022 r. poz. 1711).

c) Możliwość tworzenia grup międzyszkolnych do nauczania polskiego

Umożliwiono organizowanie dodatkowej nauki języka polskiego dla uczniów przybyłych do Polski w grupach międzyszkolnych. Takie rozwiązanie ze względu na konieczność zapewnienia odpowiednich nauczycieli do prowadzenia zajęć, ma ułatwić organom prowadzącym organizację pracy szkół.

Podstawa prawna: Ustawa z 8 czerwca 2022 r. o zmianie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2022 r. poz. 1383).

d) Dodatkowa nauka języka polskiego przez 24 miesiące

Zmiana przepisów art. 165 ust. 7 i 9 ustawy Prawo oświatowe. Dotyczy umożliwienia uczenia się języka polskiego zarówno przez uczniów obywateli polskich powracających

z zagranicy, jak i obywateli cudzoziemców przez okres 24 miesiące. Osoby niebędące obywatelami polskimi, podlegające obowiązkowi szkolnemu lub obowiązkowi nauki, które nie znają języka polskiego albo znają go na poziomie niewystarczającym do korzystania z nauki, mają prawo do dodatkowej, bezpłatnej nauki języka polskiego nie dłużej niż przez okres 24 miesięcy.

Podstawa prawna: Ustawa z 8 czerwca 2022 r. o zmianie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2022 r. poz. 1383).

e) Możliwe tworzenie oddziałów przygotowawczych w szkołach sportowych

Możliwe będzie kontynuowanie nauki uczniów będących obywatelami Ukrainy w oddziałach przygotowawczych zorganizowanych w szkołach sportowych i szkołach mistrzostwa sportowego. W związku z obserwowaną w ostatnich latach tendencją dotyczącą wzrostu liczby uczniów przybywających z zagranicy do szkół w Polsce zaproponowano, aby zmiana miała charakter systemowy.

Podstawa prawna: Ustawa z 8 czerwca 2022 r. o zmianie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2022 r. poz. 1383).

f) Więcej godzin ponadwymiarowych także w szkołach bez oddziałów przygotowawczych

W roku szkolnym 2022/2023 nadal będzie obowiązywał przepis pozwalający na przydzielenie nauczycielom w szkołach, w których utworzono oddział przygotowawczy, większej liczby godzin ponadwymiarowych. Oznacza to, że nauczycielowi mogą być przydzielone, za jego zgodą, godziny ponadwymiarowe w wymiarze wyższym niż określony 1/2 obowiązkowego wymiaru zajęć. Nowością jest umożliwienie przydzielenia tych godzin powyżej limitu także w szkołach, w których nie istnieją oddziały przygotowawcze. Dotyczy to jednak wyłącznie nauczycieli języka polskiego – do 31 sierpnia 2023 r.

Podstawa prawna: Ustawa z 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz.U. z 2022 r. poz. 583 ze zm.) – art. 56.

8. Nauczanie indywidualne – nadal możliwe zdalnie

Nowelizacja ustawy Prawo oświatowe mówi, że:

- dyrektor szkoły, na wniosek rodziców ucznia albo pełnoletniego ucznia, i w porozumieniu z organem prowadzącym, umożliwia uczniowi, który posiada orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania, realizację zajęć indywidualnego nauczania z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, w indywidualnym kontakcie z nauczycielem lub nauczycielami, uwzględniając zalecenia zawarte w orzeczeniu o potrzebie indywidualnego nauczania,
- dyrektor przedszkola, a w przypadku innej formy wychowania przedszkolnego prowadzonej przez gminę oraz szkoły podstawowej, w której są zorganizowane oddziały przedszkolne – także dyrektor szkoły podstawowej, na wniosek rodziców dziecka i w porozumieniu z organem prowadzącym, umożliwiając dziecku, które posiada orzeczenie o potrzebie indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego, realizację zajęć indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, w indywidualnym kontakcie z nauczycielem lub nauczycielami, uwzględniając zalecenia zawarte w orzeczeniu.

Oznacza to, że dyrektor w porozumieniu z organem prowadzącym ustala, czy można uczniowi zorganizować nauczanie indywidualne w formie zdalnej, biorąc pod uwagę zalecenia w orzeczeniu.

Podstawa prawna: Ustawa z 12 maja 2022 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2022 r. poz.1116).

9. Nowe stanowisko - pedagog specjalny

Pedagog specjalny to nowe stanowisko w szkołach i placówkach, które będzie funkcjonowało już od września tego roku. Do jego najważniejszych zadań będzie należała współpraca z zespołem opracowującym IPET czy prowadzenie zajęć wczesnego wspomaganie rozwoju.

- Specjaliści w szkołach i przedszkolach od września 2022
- Wykaz zajęć prowadzonych przez nauczycieli specjalistów
- Kwalifikacje pedagoga specjalnego

Podstawa prawna: Rozporządzenie MEiN z 22 lipca 2022 r. w sprawie wykazu zajęć prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz przez nauczycieli poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz nauczycieli: pedagogów, pedagogów specjalnych, psychologów, logopedów, terapeutów pedagogicznych i doradców zawodowych (Dz.U. z 1610).

10. Zmiany w edukacji dla bezpieczeństwa

Podstawa programowa dla przedmiotu „edukacja dla bezpieczeństwa” została poszerzona o nowe treści dotyczące:

- obronności państwa,
- nabycia umiejętności strzelectwa,
- przygotowania uczniów do radzenia sobie z zagrożeniami wywołanymi działaniami wojennymi,
- podstawy ratownictwa.

W podstawie założono też, że zajęcia powinny być realizowane z uwzględnieniem aspektu praktycznego.

Zajęcia ze strzelectwa w podstawie edukacji dla bezpieczeństwa

Podstawa prawna: Rozporządzenie MEiN z 22 kwietnia 2022 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz dodatkowych umiejętności zawodowych w zakresie wybranych zawodów szkolnictwa branżowego (Dz.U. z 2022 poz. 1109).

11. Zmiany dotyczące podstawy programowej języka niemieckiego dla mniejszości narodowej

W podstawie programowej przewidziano treści dotyczące:

- języka ojczystego literackiego,

- podstaw gramatyki,
- rozumienia prostych tekstów literackich i innych tekstów kultury kształtujących poczucie tożsamości narodowej.

Z kolei w podstawie dla szkoły branżowej I stopnia umieszczono umiejętności umożliwiające dalsze kształcenie językowe oraz literackie i kulturowe. Dotyczy to m.in. rozumienia tekstów literackich, a także innych tekstów kultury ważnych dla kształtowania tożsamości narodowej.

Podstawa prawna: Rozporządzenie MEiN z 22 kwietnia 2022 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz dodatkowych umiejętności zawodowych w zakresie wybranych zawodów szkolnictwa branżowego (Dz.U. z 2022 poz. 1109).

12. Zmiany w egzaminach ósmoklasisty i maturalnych na lata 2022/2023 i 2023/2024

Wprowadzane zmiany w egzaminach na kolejne lata szkolne spowodują m.in. że:

- 1) w roku szkolnym 2022/2023 i 2023/2024 egzamin ósmoklasisty i egzamin maturalny zostaną przeprowadzone na podstawie odrębnych wymagań egzaminacyjnych,
- 2) wymagania będą zawężone w stosunku do wymagań określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego.

- Wymagania na egzaminacyjne na maturze 2023/2024

- Łagodniejsze wymagania na egzaminie ósmoklasisty w roku szkolnym 2022/2023 i 2023/2024

Podstawa prawna: Rozporządzenie MEiN z 15 lipca 2022 r. w sprawie wymagań egzaminacyjnych dla egzaminu ósmoklasisty przeprowadzanego w roku szkolnym 2022/2023

i 2023/2024 (Dz.U. 2022 poz. 1591)

13. Karanie uczniów za dopuszczenie się czynów karanych

Gdy nieletni wykazuje przejawy demoralizacji lub dopuścił się czynu karnalnego na terenie szkoły lub w związku z realizacją obowiązku szkolnego lub nauki, dyrektor może zastosować środek oddziaływania wychowawczego w postaci:

- pouczenia,
- ostrzeżenia ustnego albo ostrzeżenia na piśmie,
- przeproszenia pokrzywdzonego,
- przywrócenia stanu poprzedniego,
- wykonania określonych prac porządkowych na rzecz szkoły.

Nowego przepisu nie będzie można stosować w przypadku, gdy nieletni dopuścił się czynu zabronionego wyczerpującego znamiona przestępstwa ściganego z urzędu lub przestępstwa skarbowego.

Przeczytaj również: Dyrektor będzie mógł karać uczniów za demoralizację i czyny karalne

Podstawa prawna: Ustawa z 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz.U. z 2022 r. poz. 1700).

14. Nowe zawody szkolnictwa branżowego – znamy wymagania kwalifikacyjne

Rozporządzenie przewidujące wymagania niezbędne do uzyskania dyplomu dla nowych zawodów szkolnictwa branżowego wchodzi w życie 1 września 2022 r. Chodzi o takie zawody, jak: technik izolacji przemysłowych, technik montażu i automatyki stolarki budowlanej, technik przemysłu jachtowego.

Podstawa prawna: Rozporządzenie MEiN z 11 sierpnia 2022 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie warunków, jakie musi spełnić osoba ubiegająca się o uzyskanie dyplomu zawodowego albo dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe (Dz.U. z 2022 r. poz. 1735)

15. Dotacje na remont szkoły

Wnioskodawcy ubiegający się o przyznanie dotacji celowej na dostosowanie obiektu szkoły lub remont w 2022 r. będą musieli dołączyć nowy dokument – poświadczający posiadanie przez wnioskodawcę prawa upoważniającego wnioskodawcę do użytkowania nieruchomości budowlanej:

- w dniu złożenia wniosku oraz
- przez okres nie krótszy niż 5 lat od dnia planowanego zakończenia inwestycji lub remontu.

Chodzi tu wyłącznie o przypadek, gdy wnioskodawca nie jest właścicielem nieruchomości, której dotyczy wniosek o przyznanie dotacji celowej.

Podstawa prawna: Rozporządzenie MEiN z 19 sierpnia 2022 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie sposobu podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego w roku 2022 (Dz.U. z 2022 r. poz. 1752).

Wyjaśnienie – szczegółowe do wybranych zagadnień zawartych w tabeli

Ad. 2. Godziny dostępności nie tylko w szkole

Obowiązek realizowania wskazanych godzin dotyczy nie tylko szkół. Został on nałożony również na nauczycieli przedszkoli i placówek oświatowych. Godzin tych nie muszą natomiast realizować nauczyciele szkół, przedszkoli i placówek:

- publicznych niesamorządowych,
- niepublicznych.

Godziny dostępności – w jakim wymiarze

Nauczyciel będzie zobligowany do pobytu w szkole w wymiarze:

- **1 godziny tygodniowo** – w przypadku zatrudnienia w wymiarze co najmniej ½,
- **1 godziny na 2 tygodnie** – w przypadku nauczyciela zatrudnionego w wymiarze niższym niż ½.

W tym czasie nauczyciel ma prowadzić konsultacje dla uczniów (wychowanków) i ich rodziców. Wymiar tych godzin jest więc powiązany z wymiarem zajęć, ale w sposób sztywny. Co istotne, godzin tych nie będzie można realizować „hurtowo” (z wyprzedzeniem).

Przykład Nauczyciel zrealizował w danym tygodniu 3 godziny dostępności. Nadwyżka godzin nie oznacza, że w kolejnych tygodniach zostanie on zwolniony z tego obowiązku.

Zegarowe czy lekcyjne

Przepis art. 42 ust. 2f Karty Nauczyciela posługuje się sformułowaniem „godzina”. To oznacza, że należy przyjąć stownikowe rozumienie tego pojęcia (godzina zegarowa) tj. **60 minut**.

Godzina dostępności nauczyciela to 60 a nie 45 minut.

Czy każdy nauczyciel musi realizować godziny dostępności

Obowiązek realizowania godzin dostępności będzie miał **każdy nauczyciel** samorządowej szkoły, przedszkola czy placówki oświatowej bez względu na stopień awansu zawodowego i staż pracy. Dotyczy to także nauczycieli:

- pełniących funkcje kierownicze (w tym dyrektora – nawet w przypadku całkowitego zwolnienia z obowiązku świadczenia zajęć),
- którzy nie pełnią funkcji wychowawców,
- ze zniżką pensum wynikającą z niepełnosprawności,

- z częściowym zwolnieniem z obowiązku świadczenia pracy z powodu wykonywania funkcji w związkach zawodowych (w przypadku zwolnienia całkowitego godziny dostępności nie będą realizowane).

Naturalnie godzin dostępności nie będą realizować nauczyciele nieobecni w pracy.

Co z nauczycielem bez kwalifikacji

Obowiązek realizowania godzin dostępności będzie spoczywał także na nauczycielu bez wymaganych kwalifikacji zatrudnionym **za zgodą kuratora oświaty** (art. 10 ust. 9 Karty Nauczyciela). Takiego obowiązku nie będzie mieć natomiast:

- osoba niebędąca nauczycielem, zatrudniona do prowadzenia zajęć w trybie art. 15 Prawa oświatowego,
- pomoc nauczyciela.

Bez dodatkowego wynagrodzenia

Godziny dostępności mają być realizowane w zakresie zadań statutowych szkoły a nie w ramach pensum czy godzin ponadwymiarowych. Oznacza to, że nie będzie za nie przysługiwało dodatkowe wynagrodzenie.

Co z ewidencją czasu pracy

W konsekwencji nie przewidziano także zasad ewidencjonowania tych godzin. Godziny dostępności **nie będą więc ujmowane w dziennikach**. Innej dokumentacji dotyczącej ewidencji czasu pracy nauczyciela przepisy zaś nie przewidują.

- ustawa z 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (tekst jedn.: Dz.U. z 2021 r. poz. 1762) - art. 42 ust. 2f.

Ad. 3. Co będzie z nauką w szkole, gdy zabraknie opatu. Wchodzące w życie w dniu 1 września 2022 r. dają na to rozwiązanie.

4 przypadki, gdy dyrektor może zawiesić zajęcia w szkole

Rozwiązaniem tym będzie oczywiście możliwość zawieszenia zajęć stacjonarnych w szkole, przedszkolu (innej formie wychowania przedszkolnego) lub w placówce oświatowych. Takie zawieszenie jest możliwe w 4 przypadkach:

- zagrożenia bezpieczeństwa uczniów w związku z organizacją i przebiegiem imprez ogólnopolskich lub międzynarodowych,
- temperatury zewnętrznej lub w pomieszczeniach, w których są prowadzone zajęcia z uczniami, zagrażającej zdrowiu uczniów,
- zagrożenia związanego z sytuacją epidemiologiczną,
- nadzwyczajnego zdarzenia zagrażającego bezpieczeństwu lub zdrowiu uczniów innego niż powyższe.

Zbyt niska lub zbyt wysoka temperatura w pomieszczeniach, w których są prowadzone zajęcia uzasadnia zawieszenie zajęć, jeżeli zagraża ona zdrowiu uczniów. Minimalna wymagana temperatura to **18 st. C**.

Zawieszenie zajęć należy do zadań dyrektora

Brak opatu może skutkować zbyt niską temperaturą w salach szkolnych, a to może przekładać się na zagrożenie dla zdrowia uczniów. W takim przypadku dyrektor powinien zdecydować o zawieszeniu zajęć w szkole. **Decyzję w sprawie zawieszenia podejmuje dyrektor**, który nie musi zasięgać opinii innych organów wewnętrznych lub zewnętrznych.

Wymagane jest jedynie zawiadomienie organu prowadzącego o zawieszeniu zajęć.

Nauka zdalna od trzeciego dnia zawieszenia

Także w przypadku zawieszenia zajęć z powodu zbyt niskiej temperatury konieczne jest zorganizowanie nauki zdalnej. Obowiązek taki powstaje w przypadku zawieszenia zajęć stacjonarnych na okres dłuższy niż 2 dni.

Zajęcia zdalne należy zorganizować najpóźniej od trzeciego dnia zawieszenia.

Nauka zdalna od września a konieczne zmiany w statutach szkół – aktualizacja konieczna z dniem 1.09.2022 r.

- ustawa z 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (tekst jedn.: Dz.U. 2021 poz. 1082) - art. 125a (wchodzi w życie 1 września 2022 r.),
- [rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach \(tekst jedn.: Dz.U. z 2020 r. poz. 1604\) - § 17](#)

Ad. 5. Żywnienie uczniów od 1 września 2022 – sposoby realizacji obowiązku

Wejście w życie przywołanej regulacji zobowiązuje dyrektora do podjęcia stosownych działań w celu zapewnienia uczniom wyżywienia. Obowiązek ten może być realizowany poprzez zlecenie usług cateringu lub dostawę artykułów spożywczych.

Dyrektor szkoły musi ustalić sposób zapewnienia wyżywienia oraz wysokość należnej opłaty. Będzie również podpisywał umowę na realizację świadczeń mających na celu zapewnienie wyżywienia. Dojdzie tym samym do udzielenia zamówienia publicznego. Zawarcie umowy wymaga przeprowadzenia postępowania zakupowego, jeżeli:

- wartość zamówienia będzie co najmniej równa 130.000 zł – w reżimie ustawy Pzp,
- wartość zamówienia jest mniejsza niż 130.000 zł – według reguł opisanych w [wewnętrznym regulaminie jednostki](#).

Ustalając wartość zamówienia, należy kierować się zasadami opisanymi w [art. 35 ust. 1 ustawy Pzp](#). Świadczenia te należy bowiem zakwalifikować jako „powtarzające się”.

Jak szacować wartość zamówienia

Świadczenia powtarzające się lub podlegające wznowieniu, powinny być szacowane w oparciu o 12-miesięczne zapotrzebowanie zamawiającego, np. od września 2022 do sierpnia 2023. Przy szacowaniu wartości, należy wziąć pod uwagę:

- rzeczywistą łączną wartość kolejnych zamówień tego samego rodzaju, udzielonych w ciągu poprzednich 12 miesięcy lub w poprzednim roku budżetowym lub obrotowym, z uwzględnieniem zmian ilości lub wartości zamawianych usług lub dostaw, które mogły wystąpić w ciągu 12 miesięcy następujących od udzielenia pierwszego zamówienia, albo
- łączną wartość zamówień, których zamawiający zamierza udzielić w terminie 12 miesięcy następujących po pierwszej usłudze lub dostawie.

W przypadku umowy na okres wrzesień-czerwiec, może okazać się, że zamawiający powinien dodatkowo „domówić” dostawy w okresie letnim. Taka umowa, choć krótsza i na mniejszą wartość, będzie jednak zawierana po przeprowadzeniu procedury stosownej dla wartości zakupów spożywczych w okresie 12-miesięcznym.

Nie ma jednego właściwego sposobu szacowania

W przypadku gdy zamawiający planuje nabycie podobnych dostaw/tożsamyh usług, wartością zamówienia jest ich łączna wartość. Dzieje się tak, nawet jeżeli zamawiający udziela zamówienia w częściach, z których każda stanowi przedmiot odrębnego postępowania, lub dopuszcza możliwość składania ofert częściowych.

Nie ma w przepisach określonego jednego właściwego sposobu szacowania. Można więc szacować „na przyszłość”, lub w oparciu o dane „z przeszłości”. Dane te muszą zostać zaktualizowane pod kątem ich ilości i wartości. O tym, który sposób jest właściwy i odpowiedni w danej sytuacji decyduje zamawiający.

W pierwszym wariancie szacowania, zamawiający powinien ustalić:

- wartość udzielonych w okresie 12- miesięcy zamówień,
- czy ilość prognozowanych na kolejny rok zamówień/świadczeń odpowiada tej z poprzednich 12 miesięcy,
- w jaki sposób zmieniła się wartość zamawianych świadczeń.

Drugi wariant szacowania nakazuje ustalić:

- prognozowane zapotrzebowanie na kolejny rok,
- cenę prognozowanego zakresu świadczeń.

Sposoby szacowania wartości

Szacowanie wartości dostawy artykułów spożywczych lub usług cateringowych może odbyć się w następujący sposób:

- zamawiający ustala stawkę za żywienie dziecka (3 posiłki) - stawka ta powinna uwzględniać aktualne ceny żywności lub usług cateringowych,
- uzyskaną stawkę mnożymy przez liczbę dzieci, które mogą korzystać z żywienia oraz liczbę dni funkcjonowania stołówki lub szkoły w przypadku usług cateringowych.

Sposoby ustalenia zakresu zamówienia na dostawę artykułów spożywczych

Istnieje potrzeba łącznego szacowania wszystkich kategorii asortymentowych artykułów spożywczych. Nie majendoznacznych wytycznych. Dotychczas, bez względu na rodzaj zamówienia, obowiązki łącznego szacowania podlegały zamówienia tożsame. Tożsamość była rozpoznawana w trzech obszarach – przedmiotu, czasu i wykonawcy.

Jeśli zamawiający planuje nabycie podobnych dostaw, wartością zamówienia jest łączna wartość podobnych dostaw. Nawet jeżeli zamawiający udziela zamówienia w częściach, z których każda stanowi przedmiot odrębnego postępowania, lub dopuszcza możliwość składania ofert częściowych (art. 30 ust. 2 ustawy Pzp). Nastąpiła więc modyfikacja zasad szacowania zamówień, których przedmiotem są dostawy.

Zamawiający jest zobowiązany do łącznego szacowania nie tylko tożsamyh dostaw, ale również i tych „podobnych”.

Jako przykład dostaw podobnych ustawodawca europejski wskazuje wprost dostawy różnych rodzajów żywności. Dodatkowo wskazuje, że zazwyczaj wykonawca działający w danym sektorze byłby zainteresowany dostawą takich artykułów jako części swojego normalnego asortymentu. Dostawy podobne to produkty o identycznym lub podobnym przeznaczeniu, co zazwyczaj (nie zawsze) znajduje odzwierciedlenie w specyfice działalności wykonawców danego rynku. Zaleca się więc łączne szacowanie artykułów spożywczych.

Sposoby opisu przedmiotu zamówienia

W przypadku artykułów spożywczych istotne jest doprecyzowanie wszelkich wymogów odnośnie do zamawianego świadczenia. Tak w zakresie smaku (np. jabłka słodkie lub słodko-kwaśne), składu (ilość mikro- i makroskładników) czy terminu przydatności do spożycia. Wymagania zamawiającego muszą być uzasadnione jego potrzebami.

Należy mieć w szczególności na uwadze regulacje zawarte w:

- ustawie z 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (art. 52c),
- rozporządzeniu Ministra Zdrowia z 26 lipca 2016 roku w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach.

Akty te wskazują sposób doboru środków spożywczych stosowanych w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w jednostkach systemu oświaty. Muszą one spełniać nie tylko odpowiednie wymagania dla danej grupy wiekowej, wynikające z aktualnych norm żywienia, ale także szereg specjalnych wytycznych dotyczących ich właściwego „dawkowania”.

W praktyce sprowadza się do określenia, że cena jednostkowa w przypadku owoców i warzyw będzie dotyczyła kg żywności, w przypadku artykułów „paczkowanych” zaś opakowania o skonkretyzowanej wadze. Wskazanie zamówienia ilości zamiast wagi produktu pozbawia zamawiającego prawa do kwestionowania dostaw z uwagi na ich rzeczywisty rozmiar. Dodatkowo nie zapewnia porównywalności oferowanych świadczeń.

Wymagania zamawiającego muszą być uzasadnione potrzebami

Opisując przedmiot zamówienia, zamawiający nie jest upoważniony do posługiwania się znakami towarowymi, w tym także marką czy nazwą producenta z uwagi na istnienie możliwości opisanie przedmiotu zamówienia za pomocą dostatecznie dokładnych określeń.

Nie ma przeciwskażeń, aby określać widełki makroskładników w danym produkcie. Należy jednak pamiętać, że wymagania zamawiającego muszą być uzasadnione jego potrzebami.

Opis zamówienia na żywność nie sprowadza się jedynie do zamieszczenia wykazu asortymentu, który będzie przedmiotem dostawy. Powinien uwzględniać wszystkie wymagania i okoliczności, które mogą mieć wpływ na sporządzenie oferty, a jednocześnie znajdują uzasadnienie w faktycznych potrzebach zamawiającego.

Przykładowy opis przedmiotu zamówienia

Nazwa żywności Główny kod CPV – 15 00 00 00-8	Spełnia/ nie spełnia
Wykaz składników obowiązkowych/ewentualnie procentowa zawartość danego składnika/ilość określonych składników lub kategorii składników etc. np. wymagany skład produktu: nie więcej niż ...g cukru, ...g soli/...g sodu, ...g tłuszczu w 100g produktu gotowego do spożycia	
Ilość netto żywności – wskazanie jednostki miary oraz ilości żywności, która podlega wycenieniu. Np. opakowanie o wadze 200g, kg jabłek. Do wyceny należy przyjąć ww. jednostkę miary. Zamawiający dopuszcza tolerancję w ilościach pomiędzy złożonym zamówieniem a realizacją dostawy nie więcej niż - +/- gram	
Data minimalnej trwałości lub termin przydatności do spożycia, ewentualnie okres przydatności spożycia od dnia dostawy, np. dostarczane produkty muszą być wyprodukowane w dniu dostawy	
Specjalne warunki przechowywania	
Sposób pakowania/zabezpieczenia żywności	
Warunki dostawy np.: ➤ przy każdej dostawie zamawiający wymaga przedstawienia handlowego dokumentu identyfikacyjnego (HDI) zgodnie z ustawą z 16 grudnia 2005r. o produktach pochodzenia zwierzęcego oraz rozporządzeniem WE 853/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z 29 kwietnia 2004 r. ustanawiającego szczególne przepisy dotyczące higieny w odniesieniu do żywności pochodzenia zwierzęcego ➤ jaja konsumpcyjne muszą być oznakowane weterynaryjnym numerem zakładu oraz zdezynfekowane za pomocą promienia ultrafioletowego	
Inne wymagania, np.: ➤ żywność nie zawiera barwników, konserwantów, przeciwutleniaczy i regulatorów kwasowości, emulgatorów, środków spulchniających żelujących itp., wzmacniaczy smaku oraz substancji słodzących nabylczych ➤ niedopuszczalne jest dostarczanie pieczywa produkowanego z ciasta głęboko mrożonego, ➤ bez dodatku cukru i soli.	
Terminy i godziny dostaw	

Przygotowując opis dostawy artykułów spożywczych, zamawiający powinien zastrzec nie tylko obowiązek dostarczenia do siedziby zamawiającego, ale również, jeżeli jest taka potrzeba, wniesienia zakupionych towarów do wskazanego pomieszczenia. W przypadku gdy „miejsce docelowe” znajduje się w znacznej odległości od miejsca rozładunku, np. dostarczenie towaru wymaga jego wniesienia po schodach, taka informacja również powinna być wykonawcy przekazana. Jest to istotne w sytuacji gdy zakres planowanych dostaw jest znaczny i ma to wpływ na organizację pracy wykonawcy.

Orientacyjne wskazanie ilości zamawianych artykułów

Dla opisu przedmiotu zamówienia na sukcesywne świadczenia znaczenie ma również treść art. 433 pkt 4 ustawy Pzp. Zgodnie z jego brzmieniem, projektowane postanowienia umowy nie mogą przewidywać m.in. możliwości ograniczenia zakresu zamówienia przez zamawiającego bez wskazania minimalnej wartości lub wielkości świadczenia stron. Tym samym, zamawiający jest wciąż uprawniony do zastrzeżenia w opisie, że ilości zamawianych artykułów spożywczych wskazane w formularzu są orientacyjne, nie wiążą zamawiającego i służą jedynie do porównania ofert.

Taki zapis upoważni zamawiającego do skosmowania mniejszego zakresu zamówienia, niż ten ustalony jako zakres podstawowy. Możliwość taka musi zostać w pewien sposób ograniczona poprzez wskazanie minimum, które na pewno zostanie zrealizowane albo, nawet w przypadku braku realizacji, zostanie opłacone.

Dostarczanie posiłków do szkół również wymaga tworzenia opisu przedmiotu zamówienia

W katalogu usług społecznych zostały umiejscowione m.in. usługi dostarczania posiłków do szkół, czyli catering. Taka kwalifikacja sprawia, że wielu zamawiających decyduje się na zlecenie usług w zakresie cateringu na innych zasadach niż wynika to z ustawy Pzp. Takie postępowanie jest jednak błędem.

Od 1 stycznia 2021 r. zamawiający nie ma już takiej swobody w ustanawianiu procedury wyboru wykonawcy usługi społecznej, jaką dawala dotychczasowa ustawa Pzp z 2004 r. To zamawiający ustalał wszelkie szczegóły przebiegu procedury zmierzającej do wyboru wykonawcy. Jedyne wytyczne, które stawiały granice swobodzie zamawiającego polegały na obowiązku udzielenia zamówienia w sposób przejrzysty, obiektywny i niedyskryminujący oraz na uregulowaniu w ogłoszeniu co najmniej terminu składania ofert.

Takie działanie jest już jednak niedopuszczalne. Przy udzielaniu zamówień na usługi społeczne i inne szczególne usługi stosuje się przepisy ustawy właściwe dla zamówień klasycznych o wartości mniejszej niż progi unijne – jeżeli wartość zamówienia wyrażona w złotych jest mniejsza niż równowartość kwoty 750 000 euro, nie mniejsza jednak niż 130 000 zł. Tym samym zamawiający jest zobowiązany do postępowania analogicznie jak przy udzielaniu zamówień klasycznych o wartości poniżej progów unijnych. Powyższe wynika z art. 359 pkt 2 ustawy Pzp.

Zamawiający, który zleca usługę społeczną, respektuje również wszystkie zasady tworzenia opisu przedmiotu zamówienia.

- Jak od 1 września zapewnić pomieszczenie do spożywania posiłków przez uczniów
- Od września 2022 r. wejdzie obowiązek zapewnienia wyżywienia uczniom
- Ustawa z 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych (tekst jedn.: Dz.U. z 2021 r. poz. 1129 ze zm.) – art. 30 ust. 2, art. 35, art. 359 pkt 2.
- Ustawa z 11 września 2019 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo zamówień publicznych, do umów w sprawie zamówienia publicznego (Dz.U. z 2019 r., poz. 2020).

Ad. 6. Nowego przedmiotu mogą uczyć nauczyciele historii i wiedzy o społeczeństwie

Kwalifikacje do nauczania przedmiotu historia i terazniejszość posiadają nauczyciele, którzy mają kwalifikacje do nauczania historii i wiedzy o społeczeństwie. Kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela określone są w rozporządzeniu MEN z 1 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli. Zgodnie z przepisami tego rozporządzenia kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela przedmiotów: wiedza o społeczeństwie oraz historia i terazniejszość w szkołach posiada m. in. osoba, która ukończyła:

1. studia magisterskie na kierunku (specjalności) zgodnym z nauczaniem przedmiotem lub prowadzonymi zajęciami oraz posiada przygotowanie pedagogiczne lub
2. studia magisterskie na kierunku, którego efekty uczenia się, o których mowa w ustawie z 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji, w zakresie wiedzy i umiejętności obejmują treści nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć, wskazane w podstawie programowej dla tego przedmiotu na odpowiednim etapie edukacyjnym, oraz posiada przygotowanie pedagogiczne, lub
3. studia magisterskie na kierunku (specjalności) innym niż wymieniony w pkt 1 i 2 i studia podyplomowe w zakresie nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć oraz posiada przygotowanie pedagogiczne.

To dyrektor ocenia, czy kwalifikacje nauczyciela są wystarczające

Ustalenie, czy ukończony kierunek studiów (gdy nie odpowiada on ściśle nauczalnemu przedmiotowi) daje wystarczające kwalifikacje należy do dyrektora szkoły, który jest kierownikiem zakładu pracy dla zatrudnionych w szkole lub placówce nauczycieli i pracowników niebędących nauczycielami. Do jego kompetencji należy podejmowanie określonych przepisami prawa decyzji w zakresie spraw pracowniczych.

Ocena kwalifikacji nauczyciela dokonywana być powinna przez dyrektora szkoły (placówki) z uwzględnieniem zakresu kształcenia zrealizowanego na studiach i zakresu treści podstawy programowej dla danego przedmiotu i etapu edukacyjnego.

Konstrukcja powyższego przepisu umożliwia powierzenie nauczania przedmiotów: wiedza o społeczeństwie i historia i terazniejszość absolwentom studiów na kierunku historia oraz innych kierunków realizowanych w ramach nauk społecznych np. w dyscyplinie nauki o polityce i administracji.

Historia i terazniejszość a nauczyciel wiedzy o społeczeństwie

O ile nie budzi wątpliwości to, że nowego przedmiotu będą mogli uczyć nauczyciele mający kwalifikacje do nauczania historii oraz wiedzy o społeczeństwie w szkołach ponadpodstawowych, o tyle nie było jasne czy taka możliwość dotyczy nauczycieli uczących tylko wiedzy o społeczeństwie. W opinii MEiN dyrektor może powierzyć tym nauczycielom prowadzenie HiT.

W odpowiedzi na interpelację nr 34318 wskazano: w przypadku nauczycieli uczących wyłącznie wiedzy o społeczeństwie wydaje się zasadne przyjęcie stanowiska, że ocena kwalifikacji nauczyciela powinna być dokonywana przez dyrektora szkoły z uwzględnieniem zakresu kształcenia zrealizowanego na studiach i zakresu treści podstawy programowej nowego przedmiotu.

Oznacza to, że jeżeli w ocenie dyrektora nauczyciel WOS w toku kształcenia uzyskał przygotowanie umożliwiające realizowanie treści HiT, to można powierzyć mu uczenie tego przedmiotu.

Źródło: Odpowiedź z 18 lipca 2022 r. na interpelację nr 34318 w sprawie kwalifikacji do nauczania przedmiotów: wiedza o społeczeństwie oraz historia i terazniejszość

Ad.7. Nowelizacja rozporządzenia o kształceniu uczniów z Ukrainy

Znowelizowano rozporządzenie w sprawie organizacji kształcenia, wychowania i opieki dzieci i młodzieży będących obywatelami Ukrainy. Czego dotyczą zmiany a co zostało utrzymane w mocy z zeszłego roku szkolnego? Szczegóły prezentujemy w poniższych tabelach.

Utrzymanie w mocy rozwiązań z poprzedniego roku szkolnego w roku 2022/2023	
Dodatkowe zajęcia z języka polskiego	Kontynuowanie zasad organizowania dodatkowych zajęć z języka polskiego – zajęcia te mają odbywać się w minimalnym wymiarze 6 godzin tygodniowo i mogą być prowadzone indywidualnie lub w grupach do 15 uczniów.
Zwiększenie liczności oddziału przedszkolnego oraz oddziału klas I–III	Możliwe zwiększenie liczności oddziału przedszkolnego (o nie więcej niż 3 dzieci będących obywatelami Ukrainy) oraz oddziału klas I–III szkoły podstawowej o nie więcej niż 4 uczniów będących obywatelami Ukrainy.
Zwiększenie liczby uczniów w oddziale specjalnym lub integracyjnym	Możliwe funkcjonowanie oddziału integracyjnego lub specjalnego w przedszkolu lub w szkole, w tym także na zajęciach świetlicowych oraz w grupie w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym oraz specjalnym ośrodku wychowawczym oraz oddziałach łączonych w szkołach specjalnych ze zwiększoną liczbą dzieci lub uczniów niepełnosprawnych będących obywatelami Ukrainy.

Wybrane treści z podstawy programowej w oddziale przygotowawczym	Możliwe prowadzenie zajęć obejmujących wybrane treści z podstawy programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego w oddziale przygotowawczym zorganizowanym w branżowej szkole I stopnia lub technikum.
Niekwalifikowanie ucznia oddziału przygotowawczego	Wyłączenie obowiązku klasyfikacji rocznej ucznia uczęszczającego do oddziału przygotowawczego, w przypadku gdy rada pedagogiczna uzna, że: ➤ nie zna on języka polskiego lub ➤ znajomość języka polskiego nie jest wystarczająca do nauki, lub ➤ gdy zakres realizowanych w szkole zajęć edukacyjnych uniemożliwia przeprowadzenie klasyfikacji rocznej tego ucznia.
Przyjmowanie uczniów niepełnosprawnych na podstawie oświadczenia	Możliwe przyjmowanie niepełnosprawnych dzieci lub uczniów do przedszkoli, szkół i placówek specjalnych na podstawie oświadczenia rodzica lub osoby sprawującej opiekę nad dzieckiem lub uczniem o złożeniu do publicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym publicznej poradni specjalistycznej, wniosku o wydanie orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego.
Modyfikacja programu wychowawczo-profilaktycznego	Możliwa modyfikacja programu wychowawczo-profilaktycznego ze względu na włączenie uczniów będących obywatelami Ukrainy w funkcjonowanie szkoły.
Zatrudnianie w poradniach osób niebędących nauczycielami	Możliwe zatrudnienie w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych, w tym specjalistycznych oraz w publicznych placówkach oświatowo-wychowawczych, osób, które nie są nauczycielami. Zatrudnienie będzie następowało za zgodą kuratora oświaty.

Główne zmiany w kształceniu uczniów z Ukrainy

Zmiany w kształceniu uczniów z Ukrainy od września 2022	
Klasyfikacja śródroczna	W roku szkolnym 2022/2023 uczeń będący obywatelem Ukrainy uczęszczający do oddziału przygotowawczego nie będzie podlegał klasyfikacji śródrocznej – w przypadkach wskazanych w § 6 ust. 1 rozporządzenia, czyli w przypadku, gdy rada pedagogiczna uzna, że: ➤ uczeń nie zna języka polskiego lub ➤ znajomość przez ucznia języka polskiego jest niewystarczająca do korzystania z nauki lub ➤ zakres realizowanych w oddziale przygotowawczym zajęć edukacyjnych uniemożliwia przeprowadzenie klasyfikacji rocznej ucznia.
Warunki ukończenia szkoły podstawowej w roku szkolnym 2022/2023	W arkuszu ocen oraz na świadectwie ukończenia szkoły podstawowej ucznia, w miejscu przeznaczonym na wpisanie ocen z obowiązkowych zajęć edukacyjnych: muzyka, plastyka, przyroda i technika będzie wstawiana pozioma kreska. W przypadku ucznia, który w roku szkolnym 2021/2022 otrzymał promocję do klasy VIII, w arkuszu ocen oraz na świadectwie ukończenia szkoły podstawowej w miejscu przeznaczonym na wpisanie ocen z obowiązkowych zajęć edukacyjnych: przyroda i technika będzie wstawiana pozioma kreska. A w przypadku nieuzyskania świadectwa ukończenia szkoły podstawowej uczeń będzie powtarzał klasę VIII i przystępował ponownie do egzaminu ósmoklasisty.
Złożenie deklaracji w sprawie egzaminu ósmoklasisty	W przypadku uczniów, którzy rozpoczną naukę w klasie VIII, a w przypadku szkoły artystycznej realizującej kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej – w ostatnim roku nauki odpowiadającym klasie VIII, po 30 września 2022 r. złożenie deklaracji w sprawie egzaminu ósmoklasisty będzie możliwe do 15 marca 2023 r. Dyrektor szkoły przekazuje wykaz tych uczniów do dyrektora OKE do 22 marca 2023 r.
Złożenie deklaracji w sprawie egzaminu maturalnego	W przypadku uczniów, którzy rozpoczną naukę w ostatniej klasie liceum ogólnokształcącego, technikum lub szkoły artystycznej realizującej kształcenie ogólne w zakresie liceum ogólnokształcącego po 30 września 2022 r., i którzy zamierzają w tym samym roku szkolnym przystąpić do egzaminu maturalnego, datą graniczną złożenia deklaracji przystąpienia do tego egzaminu będzie 15 marca 2023 r. Dyrektor szkoły przekazuje wykaz tych uczniów do dyrektora OKE w terminie do 22 marca 2023 r.
Złożenie deklaracji w sprawie egzaminu zawodowego	W przypadku uczniów, którzy rozpoczną naukę w branżowej szkole I stopnia lub technikum po 15 września 2022 r. i którzy zamierzają przystąpić do egzaminu zawodowego, datą graniczną złożenia deklaracji przystąpienia do egzaminu będzie 15 marca 2023 r. Dyrektor szkoły przekazuje wykaz tych uczniów do dyrektora OKE do 22 marca 2023 r.

ORGANIZACJA KSZTAŁCENIA UCZNIÓW Z UKRAINY – W PYTANIACH I ODPOWIEDZIACH

Nauka w polskiej i ukraińskiej szkole – czy możliwa jednocześnie

- Czy dziecko z Ukrainy posiadające status uchodźcy może uczyć się jednocześnie w szkole ukraińskiej i polskiej w oddziale przygotowawczym lub ogólnodostępnym?

Nie. W myśl § 15 rozporządzenia MEiN z 21 marca 2022 r. w sprawie organizacji kształcenia, wychowania i opieki dzieci i młodzieży będących obywatelami Ukrainy dzieci i uczniowie będący obywatelami Ukrainy, którzy pobierają naukę w przedszkolu lub szkole funkcjonujących w ukraińskim systemie oświaty z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, nie podlegają obowiązkowemu rocznemu przygotowaniu przedszkolnemu, obowiązkowi szkolnemu albo obowiązkowi nauki, o których mowa w ustawie Prawo oświatowe. Rodzic lub osoba sprawująca opiekę nad dzieckiem lub uczniem składa do gminy właściwej ze względu na miejsce pobytu dziecka lub ucznia oświadczenie o kontynuacji przez dziecko lub ucznia kształcenia w ukraińskim systemie oświaty.

Przejście uczniów z oddziałów przygotowawczych do zwykłych

- Uczniowie uczęszczali do oddziału przygotowawczego do II i III klasy. Od września będą w zwykłych oddziałach w innej szkole. Do których klas ich zapisać?

Przepisy nie określają, jak należy postąpić, gdy uczeń po jednym roku nauki w oddziale przygotowawczym przechodzi do szkoły publicznej tego samego typu, w której nie ma tego oddziału. W sytuacji, gdy uczeń przechodzi ze szkoły publicznej do szkoły publicznej tego samego typu, jest przyjmowany do odpowiedniej klasy po dokonaniu oceny zakresu kształcenia zrealizowanego w szkole, do której uczeń uczęszczał, na podstawie kopii arkusza ocen ucznia, poświadczonych za zgodność z oryginałem przez dyrektora szkoły, do której uczeń uczęszczał, lub na podstawie zaświadczenia o przebiegu nauczania ucznia (art. 164 ust. 2 ustawy Prawo oświatowe). W przypadku przejścia ucznia do innej szkoły po co najmniej jednym roku nauki, przesyła się do tej szkoły lub wydaje rodzicom ucznia kopię arkusza ocen ucznia poświadczoną za zgodność z oryginałem przez dyrektora szkoły.

Zarówno z informacji zawartej w arkuszu ocen ucznia, jak i wydanego mu zaświadczenia o uczęszczaniu do oddziału przygotowawczego wynika, że uczeń nie podlegał klasyfikacji rocznej i pozostaje na poziomie klasy, na którym był w oddziale przygotowawczym.

Ukończenie podstawówki a uczęszczanie do oddziału przygotowawczego w liceum

- Czy do oddziału przygotowawczego w liceum można przyjąć ucznia z Ukrainy, który uzyskał świadectwo ukończenia polskiej szkoły podstawowej i zdał egzamin ósmoklasisty?

Uczeń z Ukrainy nie powinien zostać zakwalifikowany do oddziału przygotowawczego w liceum ogólnokształcącym, ponieważ ukończył polską szkołę podstawową i zdał egzamin ósmoklasisty. Wskazuje to na znajomość języka polskiego na poziomie wystarczającym do korzystania z nauki.

Oddział przygotowawczy to oddział szkolny dla osób niebędących obywatelami polskimi oraz osób będących obywatelami polskimi, podlegających obowiązkowi szkolnemu lub obowiązkowi nauki, które pobierały naukę w szkołach funkcjonujących w systemach oświaty innych państw, które nie znają języka polskiego albo znają go na poziomie niewystarczającym do korzystania z nauki, jak również wykazują zaburzenia w komunikacji oraz trudności adaptacyjne związane z różnicami kulturowymi lub ze zmianą środowiska edukacyjnego, co wymaga dostosowania procesu i organizacji kształcenia do ich potrzeb i możliwości edukacyjnych.

Zwiększenie liczby godzin zajęć w oddziale przygotowawczym

- Czy liczba godzin zajęć dydaktycznych w oddziale przygotowawczym, za zgodą organu prowadzącego, może zostać zwiększona?

Liczba godzin przeznaczonych na realizację obowiązkowych zajęć edukacyjnych w oddziale przygotowawczym w tygodniowym rozkładzie zajęć została określona w § 15 ust. 5 rozporządzenia. Nie ma więc takiej możliwości. Przepis nie zawiera delegacji dla organu prowadzącego do innego określenia liczby tych godzin. Organ prowadzący może przeznaczyć środki na np. tzw. zajęcia pozalekcyjne dla tych uczniów.

Zwiększenie liczby uczniów w oddziale przygotowawczym

- Czy w sytuacji zwiększenia podczas roku szkolnego liczby uczniów w oddziale przygotowawczym, np. do 26, oddział powinien zostać podzielony?

Tak. W przypadku przyjęcia w trakcie roku szkolnego do szkoły znacznej liczby uczniów niebędących obywatelami polskimi oddział przygotowawczy może być zorganizowany także w trakcie roku szkolnego. Liczba uczniów w oddziale przygotowawczym nie może przekraczać 25 uczniów (§ 16 ust. 2 i 8 rozporządzenia). Jeśli uczniów tych pojawi się więcej, to należy utworzyć nowy oddział przygotowawczy.

Trzeba jednak pamiętać, że uczniowie mogą być kierowani również do oddziałów ogólnodostępnych.

Uczęszczanie ucznia z oddziału przygotowawczego na zajęcia do oddziału ogólnodostępnego

- Czy uczeń z oddziału przygotowawczego może uczęszczać na wybrane zajęcia do oddziału ogólnodostępnego?

Nie. Przepisy nie dopuszczają takiej możliwości. Nauczanie w oddziale przygotowawczym jest prowadzone według realizowanych w szkole programów nauczania, z dostosowaniem metod i form ich realizacji do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów (§ 16 ust. 2 i 8 rozporządzenia).

- Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (tekst jedn.: Dz.U. z 2021 r. poz. 1082) – art. 4 pkt 13, art. 165 ust. 7.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 23 sierpnia 2017 r. w sprawie kształcenia osób niebędących obywatelami polskimi oraz osób będących obywatelami polskimi, które pobierały naukę w szkołach funkcjonujących w systemach oświaty innych państw (Dz.U. z 2020 r. poz. 1283 ze zm.) – § 16.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z 21 marca 2022 r. w sprawie organizacji kształcenia, wychowania i opieki dzieci i młodzieży będących obywatelami Ukrainy (Dz.U. z 2022 r. poz. 645) – § 15.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z 11 sierpnia 2022 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie organizacji kształcenia, wychowania i opieki dzieci i młodzieży będących obywatelami Ukrainy (Dz.U. z 2022 r. poz. 1711).

Ad. 9. Specjaliści już w roku szkolnym 2022/2023

Informacje te potwierdził Rzecznik prasowy Ministerstwa Edukacji i Nauki. Oznacza to, że przyjęte już regulacje dotyczące:

- wymaganej liczby etatów specjalistów,
- obowiązku zatrudniania pedagoga specjalnego i psychologa,

będą stosowane od **1 września 2022 r.**

Łagodniejsze wymogi do 31 sierpnia 2024 r.

Przy czym w latach szkolnych 2022/2023 i 2023/2024 obowiązywać będą łagodniejsze wymogi co do liczby etatów specjalistów:

- od 101 uczniów - 1,5 etatu + 0,2 etatu na każdych kolejnych 100 uczniów,
- 51 – 100 uczniów – 1 etat,
- 31 – 50 uczniów – 0,5 etatu,
- do 30 uczniów – 0,25 etatu.

Źródło: www.gov.pl/web/edukacja-i-nauka

Liczba dzieci (uczniów)	Liczba etatów do 31 sierpnia 2024 r.	Liczba etatów od 1 września 2024 r.
od 101	1,5 etatu + 0,2 etatu na każdych kolejnych 100 uczniów	2 etaty + 0,2 etatu na każdych kolejnych 100 uczniów
51 - 100	1	1,5
41 - 50	0,5	1
31 - 40		0,8
21 - 30	0,25	0,6
11 - 20		0,4
1 - 10		0,25

Liczba etatów w przypadku szkół z większą liczebnością

Szkoła liczy sobie 340 uczniów. Ilu specjalistów musi zatrudniać od 1 września 2022 r.?

Przypomnijmy, że wymogi co do liczby specjalistów przedstawiają się następująco:

W przypadku, gdy liczba uczniów w szkole przekracza 100, dodaje się 1,5 etatu do 0,2 etatu na każdych **kolejnych 100 uczniów**. 100 „kolejnych”, a zatem chodzi tu o pełną a nie jedynie rozpoczętą setkę uczniów.

Od 1 września 2022 r. do 31 sierpnia 2024 r.

- 101-200 uczniów – 1,5 etatu specjalisty,
- 201-300 uczniów – 1,7 etatu,
- 301-400 uczniów – 1,9 etatu,
- 401-500 uczniów – 2,1 etatu
- itd.

Dowiedz się m.in.:

- jakie szkoły pomijamy w obliczaniu wymaganej liczby etatów specjalistów,
- czy uwzględniamy umowy cywilnoprawne,
- co z nauczycielami bez kwalifikacji,
- czy należy uwzględnić zajęcia rewalidacyjne.

Wymagana liczba etatów – nie zawsze z całego zespołu

Zespół szkół składa się z liceum, szkoły branżowej I stopnia i szkoły podstawowej specjalnego. Łączna liczba uczniów w szkole wynosi 225 uczniów (w tym 31 uczniów szkoły specjalnej). Ilu specjalistów musi liczyć sobie taki zespół?

Obowiązek zapewnienia w szkołach, przedszkolach i placówkach oświatowych określonej liczby specjalistów dotyczy ogólnodostępnych (ale nie specjalnych):

- przedszkoli
- szkół podstawowych,
- liceów ogólnokształcących,
- techników,
- branżowych szkół I stopnia
- szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej lub liceum ogólnokształcącego,

a także w ich zespołach. Limity ustala się dla danego zespołu ale nie dla szkół wchodzących w jego skład. Przy czym nie zawsze uwzględnia się tu uczniów ze wszystkich szkół i placówek wchodzących w skład danego zespołu.

Pomija się tu w szczególności szkoły i przedszkola specjalne.

W obliczeniach nie uwzględniamy więc uczniów ze szkoły specjalnej. To daje nam mniej niż 200 uczniów. W efekcie należy zapewnić **1,5 etatu specjalistów**.

Etaty pedagoga specjalnego i psychologa – jak obliczyć

Szkoła liczy sobie 211 uczniów. Pensum dla wszystkich specjalistów określono na poziomie 22 godzin. Ile godzin specjalistów w tym pedagoga i psychologa musi zapewnić szkoła od 1 września 2022 r.?

W przedstawionej sytuacji od 1 września 2022 r. wymagane będzie 1,7 etatu specjalistów. W przypadku 22-godzinnego pensum to minimum 37,4 godziny. W ramach tego należy zapewnić:

- 25% etatu dla pedagoga specjalnego,
- 25% etatu dla psychologa.

Liczbę etatów na tych stanowiskach należy odnosić **wymaganej a nie faktycznej liczby specjalistów**.

Przykład Jeżeli szkoła musi mieć 1,7 etatu specjalistów a w rzeczywistości ma 2 etaty, wówczas wymagana liczba etatów pedagoga specjalnego oraz psychologa to 0,425 etatu dla każdego a nie 0,5 etatu. W przypadku pensum 22 godzinnego to minimum 9,35 godziny na każde z tych stanowisk.

W pozostałym zakresie wymaganą liczbę specjalistów można zapewnić za pomocą innych stanowisk (poza ww.) tj.:

- logopeda,
- terapeuta pedagogiczny
- pedagog.

Czy uwzględniamy godziny rewalidacji

Czy w wymaganej liczbie etatów specjalistów uwzględnia się nauczycieli prowadzących zajęcia rewalidacyjne?

Ostatecznie obowiązek prowadzenia zajęć rewalidacyjnych przypisano pedagogowi specjalnemu. To samo dotyczy zajęć socjoterapeutycznych (rozwijających kompetencje emocjonalno-społeczne) i resocjalizacyjnych. Zatem zajęcia te zostaną uwzględnione w wymaganej liczbie specjalistów.

Specjalista bez kwalifikacji

Czy nauczyciel zatrudniony bez kwalifikacji za zgodą kuratora oświaty jest uwzględniany w liczbie etatów specjalistów?

Nauczyciel, który nie ma kwalifikacji do zatrudnienia na specjalistycznym stanowisku, może mimo tego zostać zatrudniony **na podstawie umowy o pracę na czas określony (w trybie art. 10 ust. 9 Karty Nauczyciela)**. Do takiego zatrudnienia wymagana jest zgoda kuratora oświaty. Osoba taka zatrudniana jest na stanowisku nauczycielskim. To zaś oznacza, że jej etat jest uwzględniany w wymaganej liczbie etatów specjalistów.

Osoba bez kwalifikacji może także zostać zatrudniona do prowadzenia zajęć **w innym trybie tj. art. 15 Prawa oświatowego**. Także tutaj jest wymagana zgoda kuratora oświaty, niemniej jednak osoba taka nie jest nauczycielem i nie stosuje się do niej przepisów Karty Nauczyciela z wyjątkiem regulacji dotyczących pensum. Dlatego etatu takiej osoby nie uwzględnia się z wymaganej liczbie etatów specjalistów.

Wymagana liczba etatów specjalistów a umowa cywilnoprawna

W szkole niepublicznej powierzono 3 godziny zajęć logopedycznych nauczycielowi na podstawie umowy o świadczenie usług. Czy te godziny wlicza się do wymaganej liczby etatów specjalistów?

Nie. Przepis art. 42d Karty Nauczyciela stanowi o zatrudnieniu specjalistów. Należy przez to rozumieć zatrudnienie na podstawie stosunku pracy. W przypadku umowy cywilnoprawnej art. 10a Karty Nauczyciela stanowi natomiast o powierzeniu zajęć, a nie o zatrudnieniu. Dlatego należy przyjąć, że nauczyciele na umowach cywilnoprawnych **nie są uwzględniani** we wskazanych wymogach.

Pensum specjalisty – w szkole niesamorządowej i niepublicznej

Ile powinno wynosić pensum specjalistów w szkole niepublicznej?

Zasady obliczania liczby etatów odnoszą się także do liczby godzin zajęć, ale też tygodniowego wymiaru zajęć prowadzonego bezpośrednio z uczniami lub na ich rzecz (pensum) przez specjalistę, **określonego przez organ prowadzący**. Organ prowadzący po raz pierwszy będzie więc musiał określić pensum specjalistów – do 31 sierpnia 2022 r. Nie ma żadnych wytycznych co do tego, ile powinno wynosić owo pensum. Jedynym ograniczeniem jest 40-godzinny tygodniowy czas pracy.

W szkole niesamorządowej i niepublicznej pensum specjalisty powinno być określone tak, żeby w połączeniu z innymi obowiązkami nie powodowało przekroczenia 8-godzinnego dobowego i 40-godzinnego tygodniowego czasu pracy.

Pensum specjalisty w szkole niepublicznej – jak ewidencjonować czas pracy

Organ prowadzący określi pensum specjalisty w szkole niepublicznej? Jak w takiej sytuacji ewidencjonować jego czas pracy? Czy należy ograniczyć się jedynie do pensum tak jak w szkołach samorządowych?

Takie ograniczenie byłoby bezpodstawne. W przypadku szkoły niesamorządowej nie ma podstaw do nieewidencjonowania części czasu pracy pracownika. Przepis art. 42 ust. 7a Karty Nauczyciela nie znajduje zastosowania w takich szkołach. Musiałoby to wiązać się w prowadzeniu systemu zadaniowego czasu pracy - ale w odniesieniu do całości czasu pracy a nie jego części. Dlatego cały czas pracy specjalisty musi być tu ewidencjonowany na takich samych zasadach, jak w przypadku pracowników niepedagogicznych.

Jak wyliczyć liczbę etatów w szkole niepublicznej

Jaki wzór obliczeń należy zastosować dla obliczenia liczby etatów w szkole publicznej niesamorządowej oraz w szkole niepublicznej?

W przypadku publicznych niesamorządowych a także niepublicznych szkół i placówek zasady obliczania liczby etatów są zbliżony do obowiązujących w szkołach samorządowych. We wzorze brak jednak odniesienia do godzin ponadwymiarowych, gdyż takie godziny występują jedynie w szkołach samorządowych.

Wzór dla szkoły publicznej samorządowej i niepublicznej

$$X = [A_1 : C_1] + [A_2 : C_2] + [(A_3 : C_3) \dots]$$

gdzie:

- X – liczba etatów specjalistów
- $A_{1,2,3} \dots$ – liczba godzin realizowanych na danym stanowisku specjalisty w ramach pensum (pomijamy tu godziny w ramach stanowisk innych niż ww. specjalistyczne)
- $B_{1,2,3} \dots$ – pensum danego specjalisty
- ustawa z 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (tekst jedn.: Dz.U. z 2021 r. poz. 1762) – art. 10 ust. 9, art. 42 ust. 7a, art. 42d, art. 91b ust. 2,
- ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (tekst jedn.: Dz.U. z 2021 r. poz. 1082) – art. 15

Obowiązki wykonywane w ramach pensum pedagoga specjalnego

Pedagog specjalny w ramach pensum będzie realizował zajęcia w ramach zadań związanych z:

- a) rekomendowaniem dyrektorowi przedszkola, szkoły lub placówki do realizacji działań w zakresie zapewnienia aktywnego i pełnego uczestnictwa dzieci i młodzieży w życiu przedszkola, szkoły i placówki oraz dostępności,
- b) prowadzeniem badań i działań diagnostycznych związanych z rozpoznawaniem indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów lub wychowanków w celu określenia:

- mocnych stron,
- predyspozycji,
- zainteresowań i uzdolnień,

przyczyn niepowodzeń edukacyjnych lub trudności w funkcjonowaniu,

c) wspieraniem nauczycieli w:

- rozpoznawaniu przyczyn niepowodzeń edukacyjnych lub trudności w funkcjonowaniu uczniów lub wychowanków,
- udzielaniu pomocy psychologiczno-pedagogicznej w bezpośredniej pracy z uczniem lub wychowankiem,
- dostosowaniu sposobów i metod pracy do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych ucznia lub wychowanka oraz jego możliwości psychofizycznych,
- doborze metod, form kształcenia i środków dydaktycznych do potrzeb uczniów lub wychowanków,

d) rozwiązywaniem problemów dydaktycznych i wychowawczych uczniów lub wychowanków,

e) dokonywaniem wielospecjalistycznej oceny poziomu funkcjonowania dzieci i młodzieży objętych kształceniem,

f) określaniem niezbędnych do nauki warunków, sprzętu specjalistycznego i środków dydaktycznych, odpowiednich ze względu na indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne ucznia lub wychowanka,

g) udzielaniem uczniom lub wychowankom, rodzicom i nauczycielom pomocy psychologiczno-pedagogicznej,

h) prowadzeniem zajęć rewalidacyjnych, resocjalizacyjnych i socjoterapeutycznych.

Oprócz tego, do pensum pedagoga specjalnego będą wliczały się zajęcia w ramach wczesnego wspomagania rozwoju dzieci. To zadanie dotyczy oczywiście nauczycieli zatrudnionych w placówkach, w których powołuje się zespoły wczesnego wspomagania rozwoju.

Pedagog specjalny zatrudniony w przedszkolu i szkole specjalnej, zorganizowanych w podmiotach leczniczych i w jednostkach pomocy społecznej w ramach pensum będzie również realizował zajęcia oraz specjalne działania opiekuńczo-wychowawcze.

- **Jakie zadania będzie miał pedagog specjalny**

Rozporządzenie wchodzi w życie 1 września 2022 r.

- Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 22 lipca 2022 r. w sprawie wykazu zajęć prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz przez nauczycieli poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz nauczycieli: pedagogów, pedagogów specjalnych, psychologów, logopedów, terapeutów pedagogicznych i doradców zawodowych (Dz.U. z 1610).

3 warianty wymogów kwalifikacyjnych pedagoga specjalnego

Aby zajmować stanowisko pedagoga specjalnego, nauczyciel będzie musiał spełnić wymagania kwalifikacyjne w jednym z 3 wariantów.

1.	➤ jednolite studia magisterskie na kierunku pedagogika specjalna, ➤ przygotowanie pedagogiczne
2.	➤ jednolite studia magisterskie lub studia pierwszego lub drugiego stopnia w zakresie pedagogiki specjalnej, ➤ przygotowanie pedagogiczne
3.	➤ jednolite studia magisterskie lub studia pierwszego i drugiego stopnia, w zakresie pedagogiki, ➤ kurs kwalifikacyjny lub studia podyplomowe w zakresie pedagogiki specjalnej lub w zakresie edukacji włączającej, ➤ przygotowanie pedagogiczne

W każdym z wariantów wymagana będzie pedagogika specjalna, ale w odróżnieniu od nauczyciela wspomagającego nie będzie konieczne zdobycia kwalifikacji w zakresie określonej specjalności pedagogiki specjalnej.

Wydanie nowego rozporządzenia wynika z konieczności dostosowania dotychczasowych regulacji do zmian dotyczących zatrudniania nauczycieli na nowym stanowisku – pedagoga specjalnego (art. 42 ust. 7 pkt 3 lit. b Karty Nauczyciela).

Z tego względu konieczne było uzupełnienie przepisów o tych nauczycieli oraz określenie ich zadań realizowanych w ramach tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych, prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz.

Rozwiązania przejściowe do 31 sierpnia 2026 r.

Poza tym **do 31 sierpnia 2026 r.** w przedszkolach pedagogiem specjalnym będzie mogła być osoba, która:

- ma kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela w przedszkolu i klasach I–III szkoły podstawowej, określone w § 4 rozporządzenia (ogólne wymogi dotyczące nauczyciela),
- ukończyła studia podyplomowe w zakresie wczesnego wspomagania rozwoju dziecka, kurs kwalifikacyjny lub studia podyplomowe w zakresie pedagogiki specjalnej.

Z kolei w szkołach będzie to nauczyciel, który:

- ma kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela w danej szkole,
- ukończył kurs kwalifikacyjny lub studia podyplomowe w zakresie pedagogiki specjalnej.

Kwalifikacje nauczycieli w podmiotach leczniczych

W projekcie znajdziemy również odniesienie do wymogów kwalifikacyjnych nauczycieli:

- w specjalnych przedszkolach, szkołach i oddziałach zorganizowanych w podmiotach leczniczych,
- języków obcych w specjalnych przedszkolach, szkołach i oddziałach zorganizowanych w podmiotach leczniczych

Są one analogiczne, jak w odpowiednich szkołach i placówkach poza podmiotami leczniczymi.

Źródło:

- Projekt rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli (z 1 sierpnia 2022 r.)

Ad. 10-11. Zmiany już od 1 września

Ukazały się rozporządzenia dotyczące podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkół podstawowych oraz szkół branżowych i policealnych. Nowelizacja dotyczy edukacji dla bezpieczeństwa i języka mniejszości narodowej, i zacznie obowiązywać od 1 września 2022 r.

Nowelizacja rozporządzenia w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz **podstawy programowej** kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej (...) dotyczy m.in. wprowadzenia do podstawy **języka niemieckiego** jako języka mniejszości narodowej. Język niemiecki nauczany jako język mniejszości narodowej wprowadzony jest na etapie edukacyjnym obejmującym klasy IV-VIII.

Język niemiecki jako język mniejszości narodowej w formie dodatkowej nauki języka będzie odbywał się w wymiarze **1 godziny tygodniowo**.

Strzelanie w szkołach ponadpodstawowych

Natomiast nowe rozporządzenie w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum (...) określa również sposób realizacji wymagań dotyczących realizacji podstawy programowej w zakresie strzelania. W przypadku szkół, które na terenie powiatu mają dostęp do broni kulowej, pneumatycznej, replik broni strzeleckiej (ASG), strzelnic wirtualnych albo laserowych wymóg ten jest realizowany od roku szkolnego 2022/2023. Z kolei w przypadku szkół, które nie mają odpowiednich warunków „wymóg ten jest realizowany w roku szkolnym 2022/2023 i 2023/2024 w miarę istniejących możliwości”.

- Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z 1 sierpnia 2022 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. z 2022 r. poz. 1717).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z 1 sierpnia 2022 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia (Dz.U. z 2022 r. poz. 1705).

Pozналиśmy projekty rozporządzeń zmieniających podstawy programowe. Zmiany dotyczą wyodrębnienia podstawy dla języka niemieckiego jako języka mniejszości narodowej. Zmodyfikowana zostanie również podstawa dla edukacji dla bezpieczeństwa. Zmiany mają wejść w życie już 1 września 2022 r.

Co znajdzie się w podstawie dla języka niemieckiego

W projektowanej podstawie programowej dla języka niemieckiego jako języka mniejszości narodowej zawarto umiejętności niezbędne do opanowania:

- języka ojczystego literackiego,
- podstaw gramatyki,
- rozumienia prostych tekstów literackich i innych tekstów kultury kształtujących poczucie tożsamości narodowej.

Natomiast w przypadku szkoły branżowej I stopnia w podstawie znalazły się umiejętności umożliwiające dalsze kształcenie językowe oraz literackie i kulturowe, w tym rozumienie tekstów literackich, a także innych tekstów kultury ważnych dla kształtowania tożsamości narodowej.

Mniej godzin języka polskiego w wyodrębnionej podstawie

Od 1 września 2022 r. język niemiecki jako język mniejszości narodowej w formie dodatkowej nauki języka będzie odbywał się w wymiarze **1 godziny tygodniowo** w każdej klasie:

- szkoły podstawowej,
- liceum ogólnokształcącego,
- technikum
- branżowej szkoły I i II stopnia.

Liczba tych godzin zostanie zmniejszona z 3 do 1 w każdej klasie.

Zmniejszenie liczby godzin wynika z faktu, że obecna podstawa programowa dotyczy przedmiotu język mniejszości narodowej lub etnicznej i jest wspólna dla wszystkich języków mniejszości narodowej lub etnicznej. Na jej realizację przeznaczone są 3 godziny tygodniowo w każdej klasie. Tymczasem po zmianach podstawa dla języka niemieckiego zostanie wyodrębniona z dotychczasowej.

Nowości w edukacji dla bezpieczeństwa

Prawodawca nie ukrywa, że zmiany w zakresie podstawy programowej edukacja dla bezpieczeństwa są wymuszone wzrastającym zagrożeniem bezpieczeństwa państwa. Z tego względu uznano za konieczne uzupełnienie tej podstawy o treści dotyczące:

- obronności państwa,
- nabycia umiejętności strzelectwa,
- przygotowania uczniów do radzenia sobie z zagrożeniami wywołanymi działaniami wojennymi,

- podstawy ratownictwa.

W szkole podstawowej zajęcia z edukacji dla bezpieczeństwa mają być przeprowadzane w większej części w formie teoretycznej, ale stopniowo z elementami praktycznymi.

Źródło:

- projekt rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki zmieniającego rozporządzenie w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej
- projekt rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki zmieniającego rozporządzenie w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia

Począwszy od roku szkolnego 2024/2025 w ramach podstawy programowej edukacji dla bezpieczeństwa konieczna będzie realizacja zajęć strzelectwa. Niemniej jednak w niektórych szkołach obowiązek ten będzie musiał być spełniony już od przyszłego roku szkolnego. Minister Edukacji i Nauki podpisał właśnie rozporządzenia, które wprowadzają ten wymóg w życie.

Zajęcia strzeleckie dla niektórych szkół już w przyszłym roku szkolnym

Obowiązkowe zajęcia strzeleckie w ramach podstawy programowej będą prowadzone co do zasady od roku szkolnego 2024/2025. Przy czym w przypadku szkół mających dostęp na terenie powiatu do broni kulowej, pneumatycznej, replik broni strzeleckiej (ASG), strzelnic wirtualnych albo laserowych, zajęcia strzeleckie będą musiały być realizowane **już od roku szkolnego 2022/2023**.

Obowiązkowe zajęcia strzeleckie co do zasady od roku szkolnego 2024/2025

Natomiast w przypadku szkół niemających takiego dostępu zajęcia strzeleckie w latach szkolnych 2022/2023 i 2024/2024 będą prowadzone w ramach istniejących możliwości.

Bezwzględny obowiązek ich realizacji wejdzie w życie w roku szkolnym 2024/2025.

- rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej

www.gov.pl/web/edukacja-i-nauka

Są już opublikowane [wymagania egzaminacyjne](#), które będą obowiązywały absolwentów 4-letniego liceum ogólnokształcącego i 5-letniego technikum na egzaminie maturalnym w 2023 i 2024 r.

Ad.12. Zawężony katalog wymagań egzaminacyjnych

W związku z pandemią i nauką zdalną egzamin maturalny będzie przeprowadzony na podstawie wymagań egzaminacyjnych, a nie na podstawie wymagań określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego. Tak jak to było już w latach poprzednich, wymagania te stanowią zawężony katalog wymagań określonych w podstawie.

Do egzaminów maturalnych w 2023 r. przystąpi pierwszy rocznik absolwentów 4-letniego liceum, który uczy się według nowej podstawy programowej kształcenia ogólnego. A w 2024 r. obok drugiego rocznika absolwentów 4-letniego liceum maturę zdawać będzie pierwszy rocznik absolwentów 5-letniego technikum.

W latach szkolnych 2022/2023 i 2023/2024 egzamin maturalny dla absolwentów szkół ponadgimnazjalnych będzie więc przeprowadzany dla:

- absolwentów dotychczasowego trzyletniego liceum ogólnokształcącego;
- absolwentów dotychczasowego czteroletniego technikum;
- absolwentów branżowej szkoły II stopnia, którzy ukończyli kształcenie w branżowej szkole I stopnia jako absolwenci gimnazjum.

O nowych wymaganiach pisaliśmy również [tutaj>>](#) Wymagania egzaminacyjne znajdują się w [załączniku do rozporządzenia MEiN z 1 sierpnia 2022 r. >>](#)

Rozporządzenie w sprawie wymagań egzaminacyjnych dla egzaminu maturalnego przeprowadzanego w roku szkolnym 2022/2023 i 2023/2024 weszło w życie 13 sierpnia 2022 r.

- Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z 1 sierpnia 2022 r. w sprawie wymagań egzaminacyjnych dla egzaminu maturalnego przeprowadzanego w roku szkolnym 2022/2023 i 2023/2024 (Dz.U. z 2022 r. poz. 1698).

W dwóch kolejnych latach szkolnych wymagania na egzaminie ósmoklasisty będą określone w odrębnym rozporządzeniu, które właśnie weszło w życie.

Kontynuacja zawężonych wymagań z lat 2020/2021 i 2021/2022

Mają być one takie same, jak wymagania w roku szkolnym 2020/2021, 2021/2022. Dlaczego takie wyodrębnienie? Otóż przyjęto, że skoro zmodyfikowano wymagania w czasie pandemii, to takie wymagania powinny obowiązywać również dla absolwentów z dwóch kolejnych roczników. Wymagania te są węższe od obowiązujących na ogólnych zasadach przewidzianych w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej

Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z 15 lipca 2022 r. w sprawie wymagań egzaminacyjnych dla egzaminu ósmoklasisty przeprowadzanego w roku szkolnym 2022/2023 i 2023/2024 (Dz.U. 2022 poz. 1591)

Ad. 13. Do Sejmu trafił właśnie projekt ustawy o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich, która ma zastąpić obecną ustawę o postępowaniu w sprawach nieletnich. Co ciekawe, w projekcie przewidziano nową kompetencję dyrektora szkoły – wymierzanie środków oddziaływania wychowawczego.

6 rodzajów środków oddziaływania wychowawczego

Dyrektor szkoły będzie mógł stosować środek oddziaływania wychowawczego w postaci:

- 1) pouczenia,
- 2) ostrzeżenia ustnego,
- 3) ostrzeżenia na piśmie,
- 4) przeproszenia pokrzywdzonego,
- 5) przywrócenia stanu poprzedniego,
- 6) wykonania określonych prac porządkowych na rzecz szkoły.

Środki oddziaływania wychowawczego w przypadku

Środek oddziaływania wychowawczego będzie można zastosować w przypadku, gdy nieletni uczeń na terenie szkoły bądź w związku z realizacją obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki będzie:

- wykazywał przejawy demoralizacji,
- dopuścił się czynu karalnego.

Nie będzie można stosować takich środków, gdy nieletni dopuścił się czynu zabronionego wyczerpującego znamiona przestępstwa ściganego z urzędu lub przestępstwa skarbowego.

Nie będą to środki przymusowe

Warunkiem zastosowania środków oddziaływania wychowawczego będzie uzyskanie zgody:

- rodziców lub opiekuna nieletniego,
- samego nieletniego.

Źródło: Rządowy projekt ustawy o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich

Opracowanie za portalem oświatowym:

<https://www.portaloświatowy.pl/zmiany-w-prawie-oświatowym-540> (dostęp z dnia 25.08.2022 r.) stan prawny z dnia 25.08.2022 r.

Zebrała i opracowała: Jolanta Kijakowska – konsultant ds. kadry kierowniczej oświaty w PCEN w Gdańsku